

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 24/2004 vp

Hallituksen esitys laiksi poliisikoulutuksesta sekä laeiksi poliisin hallinnosta annetun lain ja poliisilain 7 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 5 päivänä helmikuuta 2004 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi poliisikoulutuksesta sekä laeiksi poliisin hallinnosta annetun lain ja poliisilain 7 §:n muuttamisesta (HE 168/2003 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 28/2004 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Kirsti Vihermaa ja poliisiylitarkastaja, koulutuspäällikkö Seppo Kohmainen, sisäasiainministeriö
- hallitusneuvos Matti Rajakylä, opetusministeriö
- poliisitarkastaja Kari Hemminki, Etelä-Suomen lääninhallitus edustaen myös Poliisi-

ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry:tä

- rikostarkastaja Kimmo Markkula, keskusrikospoliisi
- koulutuspäällikkö Kirsi Valto, Helsingin kihlakunnan poliisilaitos
- koulutuspäällikkö Petri Alkiora, Poliisiammattikorkeakoulu
- johtaja Anja Mikkola, Poliisikoulu
- hallituksen jäsen Kirsti Laine, Poliisikoulun oppilaskunta
- pääsihteeri Jessica Suni, Suomen Sadankomitealiitto ry edustaen Aseistakieltäytyjäliitto ry:tä
- professori Olli Mäenpää.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- oikeusministeriö
- liikkuva poliisi
- Helsingin kihlakunnan poliisilaitos
- Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry
- Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esitys sisältää ehdotuksen laiksi poliisikoulutuksesta. Esityksen tavoitteena on uudistaa poliisikoulutusta koskevat säännökset siten, että ne myös säädöstason osalta vastaisivat uuden pe-

rustuslain asettamia vaatimuksia. Poliisihallintoa koskevien säännösten selkeyttämiseksi poliisikoulutusta koskevat säännökset ehdotetaan säilytettäväksi erilliseen lakiin poliisikoulutuk-

sesta. Laissa ehdotetaan säädettäväksi poliisin tutkintokoulutuksen valintaperusteista ja niiden vahvistamisesta, päihdetestauksesta poliisin perustutkintokoulutukseen valinnan yhteydessä ja perustutkintokoulutuksen aikana, poliisioppilaitosten opiskelijoiden oikeuksista ja velvollisuuksista, heihin kohdistuvista kurinpidollisista seuraamuksista ja oikeusturvasta. Esityksen tavoitteena on parantaa poliisioppilaitoksessa opiskelevien oikeusturvaa säätämällä heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan lain tasolla ja voimassa olevia säännöksiä tarkemmin ja täsmällisemmin.

Ehdotetun poliisikoulutusta koskevan lain johdosta ehdotetaan poliisin hallinnosta annetusta laista kumottaviksi poliisikoulutusta koskevat säännökset ja muutettavaksi poliisilakia siten, että siinä määriteltäisiin poliisikokelaiden toimivaltuudet heidän suorittaessaan poliisin ylijohdon määräyksestä muita kuin koulutukseen liittyviä poliisille kuuluvia tehtäviä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan noin kuukauden kuluttua niiden hyväksymisestä ja vahvistamisesta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen tarkoituksena on uudistaa ja selkeyttää poliisikoulutusta koskevia säännöksiä ja keskittää ne erilliseen poliisikoulutusta koskevaan lakiin. Esityksellä sopeutetaan sääntely uuden perustuslain vaatimukseen nostamalla opiskelijavalintojen perusteita, opiskelijoiden velvollisuuksia, koulutuksesta erottamista, koulutuksen keskeyttämistä ja kurinpidollisia seuraamuksia koskeva sääntely asetuksesta lain tasolle. Nämä seikat parantavat opiskelijan oikeusturvaa. Esitys myös selkeyttää valiokunnan näkemyksen mukaan poliisihallinnon ja poliisikoulutuksen välisiä suhteita ja työnjakoa. Säännösten sisältöön ei hallituksen esityksessä esitetä merkittäviä muutoksia.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä tästä mietinnöstä ilmenevin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki poliisikoulutuksesta

2 §. Poliisioppilaitosten tehtävät. Pykälän 3 momentin mukaan poliisiammattikorkeakoulus-

sa suoritettavien tutkintojen ja niihin liittyvän opetuksen osalta noudatetaan tässä laissa säädetyn lisäksi soveltuvin osin, mitä ammattikorkeakoululaissa (351/2003) tai sen nojalla säädetään. Asiantuntijakuulemisen yhteydessä on kiinnitetty huomiota siihen, että ilmaisu "soveltuvin osin" jättää poliisiammattikorkeakoulun suhteen yleiseen ammattikorkeakoulujärjestelmään jossain määrin avoimeksi. Valiokunta toteaa, että ehdotettu sääntely on voimassa olevan lainsäädännön mukainen eikä sääntely ole valiokunnan käytettävissä olevan tiedon mukaan aiheuttanut käytännössä ongelmia. Valiokunta ei näin ollen katso aiheelliseksi ehdottaa säännöksen tarkentamista. Sisäasiainministeriö on tehnyt periaatepäätöksen poliisiammattikorkeakoulun siirtämisestä Tampereelle, missä yhteydessä myös poliisikoulun ja poliisiammattikorkeakoulun on tarkoitus yhdistyä ja muodostaa poliisialan ammattikorkeakoulu. Yhdistämiseen liittyvien lainsäädäntömuutosten yhteydessä on mahdollista tarvittaessa arvioida sääntelyn suhdetta yleiseen ammattikorkeakoululainsäädäntöön.

3 §. Poliisioppilaitosten hallitus. Pykälässä säädetään poliisioppilaitosten yhteisestä hallituksesta. Pykälän 3 momentin mukaan hallituksen kokoonpanosta, asettamisesta ja tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksel-

la. Myös hallituksen toimikaudesta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan katsonut, että hallituksen tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä, kuten sen käsiteltäväksi säädettyjen oikaisuvaatimusten käsittely, minkä vuoksi hallituksen yleisistä perusteista on perustuslain 119 §:n 2 momentin takia säädettävä lailla. Perustuslain esitöiden mukaan "yleisillä perusteilla tarkoitetaan lähinnä yksikön nimeä, toimialaa sekä pääasiallisia tehtäviä ja toimivaltuuksia" (HE 1/1998 vp, s. 174/II). Perustuslakivaliokunta on katsonut myös toimielimen toimikauden mahdollisen määräaikaisuuden kuuluvan yleisiin perusteisiin (PeVL 12/2004 vp, s. 3/I). Sääntelyä on siksi täydennettävä säännöksillä hallituksen toimikauden pituudesta, jotta lakiehdotus voidaan tältä osin käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta ja saamansa selvityksen perusteella hallintovaliokunta ehdottaa, että 3 §:n 3 momentista poistetaan viimeinen virke ja 3 §:n 1 momentin ensimmäiseen virkkeeseen lisätään hallituksen toimikauden pituutta koskeva säännös seuraavasti: "Poliisioppilaitoksilla on yhteinen hallitus, jonka poliisiin ylijohdo nimittää *kolmeksi vuodeksi kerrallaan*."

4 §. Hallituksen päätöksentekomenettely. Pykälässä on säännökset poliisioppilaitosten yhteisen hallituksen päätösvaltaisuudesta ja päätöksentekomenettelystä. Pykälän 3 momentin mukaan hallituksen jäsenten esteellisyydestä ja oikaisuvaatimuksesta annetun päätöksen tiedoksiannosta on voimassa, mitä esteellisyydestä ja tiedoksiannosta hallintolaissa (434/2003) säädetään. Koska hallintolakia yleislakina sovelletaan kokonaisuudessaan hallituksen toimintaan, viittaussäännös muutamaan hallintolain säännökseen voi aiheuttaa epäselvyyttä hallintolain sitovuudesta muilta osin. Tämän johdosta valiokunta ehdottaa 4 §:n 3 momenttia poistettavaksi.

6 §. Opiskelijaksi ottaminen poliisiin peruskoulutukseen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi poliisiin peruskoulutukseen ottamisen kelpoi-

suusvaatimuksista. Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota 1 momentin 3 kohtaan, jonka mukaan perustutkintokoulutukseen valittavan tulee olla suorittanut asevelvollisuuslaissa (452/1950) tarkoitetun varusmiespalveluksen. Sääntelylle ei perustuslakivaliokunnan mielestä ole perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä perusteita, minkä vuoksi se on vastoin perustuslain 6 §:n 2 momentissa säädettyä syrjintäkieltoa. Sääntely ei ole sopusoinnussa myöskään perustuslain 11 §:ssä turvattujen uskonnon ja omantunnon vapauden eikä perustuslain 127 §:n 2 momentin mukaisen oikeuden kanssa. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan esittänyt, että lakiehdotuksesta on poistettava 6 §:n 1 momentin 3 kohta, jotta lakiehdotus voidaan tältä osin käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunnan mielestä on kuitenkin hyväksyttävää ja perusteltua, että varusmiespalveluksen tai vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaminen lasketaan hakijalle lisäansioksi poliisioppilaitoksen opiskelijoita valittaessa.

Perustuslakivaliokunnan valtiosääntöoikeudellisen huomautuksen johdosta hallintovaliokunta ehdottaa lakiehdotuksen 6 §:n 1 momentin 3 kohdan poistamista. Samalla hallintovaliokunta ehdottaa pykälän 2 ja 3 momenttiin tehtäväksi tästä johtuvat muutokset.

Poliisiin perustutkintokoulutukseen valittavan tulee 6 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella olla Suomen kansalainen. Poliisikoulu voi erityisistä syistä myöntää poikkeuksen tästä vaatimuksesta pykälän 2 momentin nojalla. Hallintovaliokunta pitää kansalaisuusvaatimusta perustutkintokoulutuksen yhteydessä hallituksen esityksen mukaisesti perusteltuna. Perustuslakivaliokunnan mukaan ehdotetun kansalaisvaatimuksen säätämiseksi on poliisimiehen virkakelpoisuuteen liittyvä hyväksyttävä peruste eikä sääntely siksi vaikuta lakiehdotuksen käsittelyjärjestykseen. Poliisissa on viime vuosien aikana nähty tarpeellisenä, että poliisiin rekrytoidaan myös muun muassa erilaisista kulttuureista maahamme muuttaneita henkilöitä. Myös hallintovaliokunta pitää tätä perustuslakivaliokunnan tavoin tärkeänä nykyisessä monikulttuuristuvassa yhteiskunnassa ja korostaa hallituksen esityk-

seen sisältyvän kansalaisuusvaatimuksesta poikkeamismahdollisuuden merkitystä tässä suhteessa.

Ottaen huomioon, että lakiehdotuksen 8 §:ssä ilmaistaan muun kuin perustutkintokoulutuksen osalta selkeästi, mikä oppilaitos tekee opiskelijavalinnat, hallintovaliokunta ehdottaa, että myös perustutkintoa koskevaan 6 §:ään lisätään johdonmukaisuuden vuoksi vastaavanlainen säännös. Perustutkintokoulutukseen otettavat opiskelijat valitsee poliisikoulu. Edellä olevan johdosta valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 1 momentti seuraavasti: "*Poliisikoulu valitsee opiskelijat poliisiin perustutkintokoulutukseen.*"

7 §. Päihdetestaus. Poliisin perustutkintokoulutukseen hakeutuva on 7 §:n 1 momentin perusteella velvollinen osallistumaan päihdetestiin ennen koulutukseen hyväksymistä. Perustutkintoa suorittavan on osallistuttava testiin poliisioppilaitoksen määräyksestä, jos on perusteltua aiheutta epäillä, että hän esiintyy päihtyneenä koulutuksessa tai harjoitteluun liittyvässä työssä.

Lakiehdotuksessa päihdetestauksella tarkoitetaan huumeiden käytön testauksen ohella lääkeaineiden ja alkoholin käytön testausta. Sääntely on laajempi kuin yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa (759/2004), jossa säädetään vain huumeitestauksesta. Valiokunnan mielestä laajempi sääntely on perusteltua. Poliisin perustutkintokoulutuksessa koulutetaan poliisimiehiä. Poliisimiehen työn luonne huomioon ottaen on perusteltua, että perustutkintokoulutuksen aikana pyritään mahdollisimman kattavasti puuttumaan mahdollisiin ongelmapauksiin ja saamaan henkilöt mahdollisimman varhaisessa vaiheessa asianmukaiseen hoitoon. Hallituksen esityksen mukaan päihde- tai huumeriippuvuus voi olla myös peruste koulutuksesta erottamiselle. Alkoholin käytön testauksen osalta valiokunta toteaa, että alkoholin vaikutuksen alaisena esiintymistä epäiltäessä puhalluskokeen suorittaminen perustuu opiskelijan suostumukseen. Jos opiskelija kieltäytyy pu-

halluskokeesta, voidaan hänet ohjata lakiehdotuksen 7 §:ssä tarkoitettuun päihdetestiin.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan katsonut, että 7 §:n sääntelylle on perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät perusteet ja että lakiehdotus voidaan näiltä osin käsitellä tavallisen lain lainsäätämisyjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kuitenkin kiinnittänyt huomiota siihen, ettei ehdotus sisällä säännöstä päihdetestistä saatujen tietojen säilytysajasta, ja pitänyt sellaisen lisäämistä selvyyden vuoksi asianmukaisena.

Lakiehdotuksen 7 §:n 2 momentin mukaan päihdetestistä saatu tieto on terveydentilatieto. Terveystietoa koskevat tiedot ovat henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja. Henkilötietolain 12 §:n 2 momentin mukaan arkaluonteiset tiedot on poistettava rekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun käsittelylle ei ole 12 §:n 1 momentissa mainittua perustetta. Perustetta ja käsittelyn tarvetta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein, jollei laista tai henkilötietolain 12 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettua tietosuojalautakunnan luvasta muuta johdu. Päihdetestistä saatujen tietojen säilytysaika tulee hallintovaliokunnan käsityksen mukaan asianmukaisesti ja selkeästi järjestettyä henkilötietolain perusteella. Tämä vastaa myös yksityisyyden suojasta työelämästä annetun lain sääntelytapaa.

12 §. Opiskelun keskeyttäminen. Pykälän 2 momentin mukaan opiskelun keskeyttämistä koskeva päätös voidaan panna heti täytäntöön. Valiokunta toteaa, että päätöksen täytäntöönpanokelpoisuuteen sovelletaan hallintolainkäyttölain 31 §:ää yleissäännöksenä. Valiokunta katsoo, että informatiivisuuden vuoksi on tarpeen viitata muutoksenhakuviranomaisen mahdollisuuden keskeyttää tarvittaessa päätöksen täytäntöönpano. Lakiehdotuksen 20 §:n mukaan poliisikoulutuksesta annettavassa laissa tarkoitettuja muutoksenhakuviranomaisia ovat poliisioppilaitos ja hallinto-oikeus. Edellä olevan johdosta valiokunta ehdottaa, että pykälän 2 momentti muutetaan seuraavasti: "Opiskelun keskeyttämistä koskeva päätös voidaan panna heti täytäntöön,

jollei poliisioppilaitos tai hallinto-oikeus toisin määrää."

14 §. Koulutuksesta erottaminen. Pykälän 3 momentin mukaan erottamista koskeva päätös voidaan panna heti täytäntöön. Valiokunta toteaa, että päätöksen täytäntöönpanokelpoisuuteen sovelletaan hallintolainkäyttölain 31 §:ää yleissäännöksenä. Valiokunta katsoo, että informatiivisuuden vuoksi on tarpeen viitata muutoksenhakuviranomaisen mahdollisuuteen keskeyttää tarvittaessa päätöksen täytäntöönpano. Vastaavanlainen säännös sisältyy myös esimerkiksi ammattikorkeakoululain 42 §:ään. Lakiehdotuksen 20 §:n mukaan poliisikoulutuksesta annettavassa laissa tarkoitettuja muutoksenhakuviranomaisia ovat poliisioppilaitos ja hallinto-oikeus. Edellä olevan johdosta valiokunta ehdottaa, että pykälän 3 momentin ensimmäinen virke muutetaan seuraavasti: "Erottamista koskeva päätös voidaan panna heti täytäntöön, *jollei poliisioppilaitos tai hallinto-oikeus toisin määrää."*

15 §. Menettely opiskeluoikeuden menettämistä ja opiskelun keskeyttämistä koskevassa asiassa sekä kurinpitoasiassa. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi nimenomainen säännös opiskelijan kuulemisesta opiskeluoikeuden menettämisestä, opiskelun keskeyttämistä, huomautuksen tai varoituksen antamista ja koulutuksesta erottamista koskevissa asioissa. Selvityksen mukaan säännöksellä on haluttu oikeusturvasyistä painottaa velvollisuutta opiskelijan kuulemiseen. Selvyyden vuoksi valiokunta toteaa, että näiden asioiden käsittelyyn sovelletaan hallintolakia yleissääntelynä. Menettelyistä säädetään hallintolaisissa tarkemmin. Valiokunta tähdentää määräajan riittävyyden merkitystä ja sitä, että opiskelijaa on kuultava kaikista sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Tässä yhteydessä valiokunta haluaa korostaa, että varoituksessa on kysymys kurinpitotoimesta, jollainen huomautus taas ei ole. Tähän liittyen valiokunta ehdottaa 15 §:n otsikon tarkentamista seuraavasti: "Menettely opiskeluoikeuden menettämistä ja opiskelun keskeyttämistä

koskevassa asiassa, kurinpitoasiassa *sekä huomautusta annettaessa"*.

16 §. Opiskelijoiden osallistuminen poliisitehtäviin. Perustuslakivaliokunta on poliisioppilaitoksen järjestysääntöä koskevaa 21 §:ää arvioiessaan todennut pykälässä ehdotetun järjestysääntöä koskevan valtuuden jäävän käyttöalaltaan hyvin vähäiseksi ja huomauttanut, että valtuuden nojalla ei voida antaa määräyksiä huolehtia oppilaitoksen päivystystehtävistä, ellei tällaisen velvollisuuden perusteista ole säännöksiä muualla laissa. Mainitun 21 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuissa päivystystehtävissä on kysymys poliisioppilaitoksen ja sen alueen päivystyksestä, joka katsotaan opintoihin liittyväksi poliisikoulutukselliseksi tehtäväksi. Päivystystehtävä voi sisältää esimerkiksi aulapalvelutyyppejä asiakaspalvelutehtäviä, mutta myös muita poliisikoulutuksellisia tehtäviä. Hallintovaliokunta katsoo, että opiskelijan velvollisuudesta suorittaa edellä kuvattuja tehtäviä tulee säätää lain tasolla. Valiokunta katsoo, että tätä koskeva säännös on sijoitettavissa opiskelijoiden osallistumista poliisitehtäviin koskevan 16 §:n yhteyteen. Edellä olevan johdosta valiokunta ehdottaa, että mainittuun 16 §:ään lisätään uusi 5 momentti seuraavasti: "*Poliisioppilaitos voi määrätä poliisiin perustutkintoa opiskelevan suorittamaan koulutuksen aikana päivystystehtäviä ja muita vastaavia opintoihin liittyviä poliisikoulutuksellisia tehtäviä."* Lisäksi valiokunta ehdottaa, että *pykälän otsikko* muutetaan edellä ehdotettua lisäystä vastaavasti.

19 §. Opinnäytetyöt. Hallituksen esityksen mukaan poliisin tutkintokoulutukseen sisältyvien opinnäytetöiden tekijänoikeudet siirtyisivät opiskelijalta asianomaiselle poliisioppilaitokselle opinnäytetyön tultua poliisioppilaitoksessa hyväksytyksi. Perustuslakivaliokunnan mielestä esityksessä ei ole tuotu esiin perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät perusteita rajoittaa sananvapautta ja tieteen vapautta. Oppilaitoksen näkökulmasta esitetty arvio kohtuudesta ei muodosta tällaista perustetta eikä se myöskään viittaa sellaisen yleisen tarpeen olemassa-

oloon, jonka takia olisi hyväksyttävää siirtää perustuslain omaisuudensuojan piiriin kuuluva tekijänoikeus ehdotetulla tavalla kokonaisuudessaan tekijältä oppilaitokselle. Esityksessä ei ole asiallisesti ottaen tehty lainkaan selkoa seikoista, joiden vuoksi tekijänoikeuden siirtäminen olisi tarpeen tai välttämätöntä. Tekijänoikeuden ottaminen pois oppinnäytetyön tekijältä muodostuu tällaisessa asetelmassa myös sääntelyn oikeasuhtaisuuden vaatimusta rikkovaksi.

Perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta hallintovaliokunta ehdottaa, että oppinnäytetöitä koskeva pykälä poistetaan lakiehdotuksesta, jotta lakiehdotus voidaan tältä osin käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Perustuslakivaliokunta on poliisioppilaitoksen järjestyssääntöä koskevaa 21 §:ää arvioidessaan huomauttanut, että pykälässä ehdotetun järjestyssääntöä antamista koskevan valtuuden nojalla ei voida antaa määräyksiä esimerkiksi oppilaan velvollisuudesta käyttää virkapukua, ellei velvollisuuden perusteista ole säännöksiä muualla laissa. Nykykäytännön mukaan poliisiin peruskoulutukseen kuuluu, että opiskelija käyttää koulutuksessa ollessaan poliisiin virkapukua. Edellä olevaan viitaten hallintovaliokunta katsoo, että opiskelijaa koskevasta virkapuvun käyttövelvollisuudesta tulee säätää lain tasolla. Valiokunta toteaa, että poliisilain (493/1995) mukaan tarkemmat säännökset virkapuvun käytöstä annetaan valtioneuvoston asetuksella. Valiokunta katsoo, että nyt puheena olevan virkapuvun käyttövelvollisuuden osalta tulee noudattaa vastaavaa sääntelytapaa. Edellä olevan johdosta valiokunta ehdottaakin uudensisältöistä 19 §:ää seuraavasti: "*Poliisin perustutkintoa suorittavan opiskelijan on käytettävä koulutukseen osallistuessaan poliisiin virkapukua. Tarkempia säännöksiä virkapuvun käytöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.*" Lisäksi valiokunta ehdottaa, että pykälän otsikko muutetaan muotoon "*Virkapuvun käyttö*".

21 §. *Poliisioppilaitoksen järjestyssääntö.* Edellä 16 §:n ja 19 §:n yhteydessä ehdotetun johdosta valiokunta katsoo, että 21 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohdat käyvät tarpeettomiksi, ja

valiokunta ehdottaa kyseisten kohtien poistamista.

24 §. *Tarkemmat säännökset.* Perustuslakivaliokunnan lausuntoon yhtyen hallintovaliokunta ehdottaa, että pykälän sanamuoto muutetaan kuulumaan seuraavasti: "*Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä poliisioppilaitosten virkamiesten tehtävistä, poliisioppilaitoksissa suoritettavista tutkinnoista ja annettavasta muusta koulutuksesta, opiskelijaksi hyväksymismenettelystä, opiskelun keskeyttämistä ja opiskelijan erottamista koskevasta menettelystä sekä poliisioppilaitosten neuvottelukunnista ja ohjesäännöstä (poist.).*" Lisäksi hallintovaliokunta tähdentää, että tarkemmat säännökset opiskelijan erottamista koskevasta menettelystä voivat koskea ainoastaan teknisluonteisia seikkoja.

2. Laki poliisihallinnosta annetun lain muuttamisesta

16 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Pykälän 2 momentin nojalla sisäasiainministeriöllä on oikeus antaa tarkempia määräyksiä poliisiyksiköiden asemasta ja tehtävistä. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että momentti on syytä tarkistaa vastaamaan valtuussääntösten nykyaikaista kirjoittamistapaa (ks. esim. PeVL 46/2001 vp, s. 2/II) siten, että ministeriön asetuksella voidaan antaa momentissa mainituista asioista tarkempia säännöksiä.

Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten hallintovaliokunta ehdottaa 16 §:n 2 momenttia muutettavaksi seuraavasti: "*Sisäasiainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä poliisiyksiköiden asemasta ja tehtävistä.*" Lisäksi hallintovaliokunta ehdottaa, että pykälän otsikko muutetaan edellä olevaa ehdotusta vastaavasti.

3. Laki poliisilain 7 §:n muuttamisesta

Hallintovaliokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa sen hyväksymistä muuttamattomana.

Säättämisyjärjestys

Perustuslakivaliokunnan lausunnosta ilmenee, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä, 1. lakiehdotus kuitenkin vain, jos valiokunnan sen 3 §:n 3 momentista, 6 §:n 1 momentin 3 kohdasta ja 19 §:stä tekemät valtiosääntöoikeudelliset huomautukset otetaan asianmukaisesti huomioon.

Hallintovaliokunta on ottanut perustuslakivaliokunnan esittämät säätämisyjärjestystä koskevat valtiosääntöoikeudelliset huomautukset asianmukaisesti huomioon. Näin ollen myös

1. lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa,

että 3. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina seuraavasti:

1.

Laki poliisikoulutuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 ja 2 §
(Kuten HE)

3 §

Poliisioppilaitosten hallitus

Poliisioppilaitoksilla on yhteinen hallitus, jonka poliisin ylijohto nimittää *kolmeksi vuodeksi kerrallaan*. Hallituksessa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä yksitoista muuta jäsentä ja heillä kullakin henkilökohtainen varajäsen.

(2 mom. kuten HE)

Hallituksen kokoonpanosta, asettamisesta ja tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. (*Poist.*)

4 §

Hallituksen päätöksentekomenettely

(1 ja 2 mom. kuten HE)
(3 mom. *poist.*)

5 §
(Kuten HE)

6 §

Opiskelijaksi ottaminen poliisiin perustutkintokoulutukseen

Poliisikoulu valitsee opiskelijat poliisin perustutkintokoulutukseen. (Uusi 1 mom.)

Perustutkintokoulutukseen valittavan tulee olla:

(1 ja 2 kohta kuten HE:n 1 mom. 1 ja 2 kohta)
(3 kohta *poist.*)

(3—6 kohta kuten HE:n 1 mom. 4—7 kohta)
(*Poist.*) Poliisikoulu voi erityisistä syistä myöntää poikkeuksen 2 momentin 1 ja 2 sekä 5 kohdassa säädetyistä vaatimuksista.

Poliisin ylijohto päättää niistä poliisin perustutkintoa suorittamaan otettavien valintaperusteista, jotka sisältävät 2 momentin 3 kohdan terveydentilaa ja alalle soveltuvuutta koskevat rajaukset, aikaisempien opintojen huomioon ottamisen valinnassa sekä valintakokeen rakenteen ja eri osioiden keskinäiset painotukset.

7—11 §
(Kuten HE)

12 §

Opiskelun keskeyttäminen

(1 mom. kuten HE)

Opiskelun keskeyttämistä koskeva päätös voidaan panna heti täytäntöön, *jollei poliisioppilaitos tai hallinto-oikeus toisin määrää.*

(3 mom. kuten HE)

13 §

(Kuten HE)

14 §

Koulutuksesta erottaminen

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Erottamista koskeva päätös voidaan panna heti täytäntöön, *jollei poliisioppilaitos tai hallinto-oikeus toisin määrää.* Jos koulutuksesta erottamista koskeva päätös kumotaan, poliisioppilaitos päättää opiskelijan siihen mennessä suorittamien opintojen hyväksiluettavuudesta myöhemmin vastaavien opintojen yhteydessä.

(4 mom. kuten HE)

15 §

Menettely opiskeluoikeuden menettämistä ja opiskelun keskeyttämistä koskevassa asiassa, (poist.) kurinpitoasiassa sekä huomautusta annettaessa

(Kuten HE)

16 §

Opiskelijoiden osallistuminen poliisitehtäviin ja muihin määrättyihin tehtäviin

(1—4 mom. kuten HE)

Poliisioppilaitos voi määrätä poliisin perustutkintoa opiskelevan suorittamaan koulutuksen aikana päivystystehtäviä ja muita vastaavia opintoihin liittyviä poliisikoulutuksellisia tehtäviä. (Uusi 5 mom.)

17 ja 18 §
(Kuten HE)

19 §

Virkapuvun käyttö

Poliisin perustutkintoa suorittavan opiskelijan on käytettävä koulutukseen osallistuessaan poliisin virkapukua. Tarkempia säännöksiä virkapuvun käytöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

20 §

(Kuten HE)

21 §

Poliisioppilaitoksen järjestyssääntö

Poliisioppilaitoksella on järjestyssääntö, jonka poliisioppilaitos antaa. Siinä voidaan antaa opiskeluyhteisön turvallisuuden ja viihtyvyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä:

(1 kohta kuten HE)

2) (poist.)

(2 kohta kuten HE:n 3 kohta)

4) (poist.)

(3 ja 4 kohta kuten HE:n 5 ja 6 kohta)

(2 ja 3 mom. kuten HE)

22 ja 23 §
(Kuten HE)

24 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä poliisioppilaitosten virkamiesten tehtävistä, poliisioppilaitoksissa suoritettavista tutkinnoista ja annettavasta muusta koulutuksesta, opiskelijaksi hyväksymismenettelystä, opiskelun keskeyttämistä ja opiskelijan erottamista koskevasta menettelystä sekä poliisioppilaitosten neuvottelukunnista ja ohjesäännöstä (poist.).

25 §
(Kuten HE)

2.

Laki

poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan poliisin hallinnosta 14 päivänä helmikuuta 1992 annetun lain (110/1992) 12, 12 a ja 12 b §, sellaisina kuin ne ovat, 12 ja 12 b § laeissa 778/1997 ja 679/2002 sekä 12 a § mainitussa laissa 778/1997, sekä

muutetaan 16 §, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 778/1997 ja 679/2002, seuraavasti:

16 §

Tarkemmat säännökset (poist.)

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin poliisin organisaatiosta ja tehtävistä sekä poliisipäällikön virkaan vaadittavasta poliisipäällystön tutkinnon lisäksi suoritettavasta

muusta soveltuvasta ylemmstä korkeakoulututkinnosta ja siihen sisältyvistä opinnoista.

Sisäasiainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä poliisiyksiköiden asemasta ja tehtävistä.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Matti Väistö /kesk	Rosa Meriläinen /vihr
vpj.	Veijo Puhjo /vas	Lauri Oinonen /kesk
jäs.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Heli Paasio /sd
	Nils-Anders Granvik /r	Satu Taiveaho /sd
	Lasse Hautala /kesk	Tapani Tölli /kesk
	Hannu Hoskonen /kesk	Ahti Vielma /kok
	Lauri Kähkönen /sd	Tuula Väätäinen /sd.
	Kari Kärkkäinen /kd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna-Liisa Rinne.